

TÜRKİYE'DE ANTROPOLOJİ

Prof. Dr. Afet İNAN

Bildiğime göre bu ilmin bizde akademik bakımdan önem kazanması ve kuruluşu Dr. Ş. Aziz Kansu'nun adına bağlıdır.

Türk Tarih Kurumu kuruluş günlerinde idi. Atatürk, Prof. Pittard'ın "Les races et l'Histoire" kitabı ile ilgilenmiş ve Türk ırkının ilmi bakımdan incelenmesini istemişti. Bu işte o zaman tarihle uğraşan herkes birer amatör olarak birşeyler öğreniyordu. Fakat Atatürk'e bu ilmin bir mümessilinin bizde de olduğunu haber verdiler. İşte bu genç antropoloji uzmanı, İstanbul Tıp Fakültesi antropoloji müderrisi muavini Dr. Şevket Aziz Kansu idi. Birinci Türk Tarih Kongresinin (2 Temmuz 1932) en faal şahsiyetlerinden biri olan sayın Kansu'ya heyecanlı ve bu sahadaki bilgilerinin inancarak, güvenle okuduğunu hatırlıyorum. İhtisasını yaptığı antropoloji ilminin tek mümessili idi bu kongrede. Cumhurbaşkanı Atatürk'ün bilhassa dikkatini ve ilgisini çeken bu genç antropoloji ilim adamımızdan gelecekte Türk Üniversitesi ona bu sahanın kuruculuk vasfını verecektir. Yine arkeoloji sahasında ilk Türk kazılarında Dr. Şevket Aziz Kansu bir mütchassis olarak bulunmaktadır. Bunu Ahlatlıbel (1933) kazısı sırasında çok iyi hatırlıyorum. Türk Tarih Kurumunun bütün çalışmalarına katılan Dr. Kansu'yu yeni bir görev beklemekte idi. Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin bölümleri tespit edilirken (1935) antropolojinin kurulması Dr. Şevket Aziz Kansu eliyle olacaktı. Fakültemizin ilk faaliyete geçtiği Evkaf apartmanında, malzemesi ve aletleriyle ilk kurulan bölüm Antropoloji olmuştur. İstanbul'dan buraya nakledilen bu kürsünün başında Prof. Dr. Ş. A. Kansu sadece dersleriyle değil, aynı zamanda Ankara çevresij ve Türkiyenin prehistorik araştırmalarıyla eşaslı surette uğraşmak ödevini de üzerine almış bulunuyordu. Sade o kadar da değil Türk heyetlerinin kazılarında çıkan antropolojik malzeme bu enstitünün tetkik sahasına giriyordu. Atatürk'un kurduğu bu Fakülteyi

XII

ziyaretlerinde başlıca uğrak yeri Antropoloji laboratuvarları olmuştur.

Ord. Prof. Dr. Ş. A. Kansu'nun şahsında biz yalnız, Ankara Üniversitemizde değil, fakat bütün Türkiye için Antropolojinin kurucusu sıfatını kendisinde buluyoruz. Benim ayrıca hatırladığıma göre bu sahada yetişmekte olan öğrenciler ve mütehasıslar için, en titiz ve heyecanlı bir şekilde meşgul olmuş ve yetiştirmeleri için ne mümkünse onu yapmak istemiştir. Ben bunu bilhassa Türk Tarih Kurumundaki tutumu ile yekinen bilmekteyim.

Çok sayın meslektaşımızın bu yaş yıldönümünde kendisine daha uzun ömürler dilerken, gelecek nesillerin Dr. Ş. A. Kansu adına Türkiye'nin Antropoloji ilmini selâmlıyacıklarına inanıyorum.